

Biblická hodina – Biblické príbehy zo SZ

Noách

Lámech z rodokmeňa Šéta, ten, ktorý bol mužom šabatu, žil 777 rokov, ako prvorodeného splodil syna, o ktorom vyznal: „*tento nás poteší pri našej práci, pri námahe našich rúk na pôde, ktorú Hospodin prekliat*“ (1 Moj 5:29). Ten jeden syn zachráni celý svoj rod, ten rod, ktorý sa rozhodol znovu žiť bez noriem, bez pravidiel, bez Boha, pretože oveľa dôležitejšie sú chůtky, túžby a sebecké ciele.

Biblia spomína príbeh, o ktorom sa málo hovorí, ale ktorý nemôžeme obísť, pretože jeho následkom bola potopa. Je to príbeh záhadný, mystický až bájný, ktorý si bežný človek nevie celkom dobre vysvetliť, akoby nezapadal do biblických dejín. *Je to príbeh o tom, ako sa „Boží synovia“ začali stretávať s ľudskými dcérami a brali si ich za ženy. Spolu plodili obrov, ktorí sa stali hrdinami, povestnými mužmi za starodávna.* Pre toto **sa Pán Boh rozhodol skrátiť vek človeka na 120 rokov.** Máme brať tento príbeh doslovne alebo ako podobenstvo?

Človek v hriechu zabudol na rozdelenie neba a zeme, nevedel sa stotožniť so životom mimo raja a tak sa snaží spojiť nespojiteľné, dostať sa tam, kde sa bez Božieho zásahu dostať nedá, vytvoríť podmienky raja na hriešnej zemi, človek chcel otvoriť vchod, ktorý Pán Boh zabezpečil anjelmi. **Hranice sa stierajú a Boží synovia a ľudské dcéry vytvárajú obrov, ktorí symbolizujú ľudské chůtky, vášne a štýl života: ponáspotopa.** Nikdy to nedopadlo dobre, keď sa človek chcel stať bohom alebo keď sa snažil z božstiev urobiť ľudí (viď grécke báje, kde si bohovia robia čo chcú a ľudia v podstate tiež).

Prečo sú tu vyzdvihnuté dcéry, keď sa Lámechovi narodili aj synovia? Pravdepodobne preto, že otcovia začali vkladať veľkú nádej do synov, priam z nich urobili božstvá, tí prvorodení boli obzvlášť vnímaní ako mesiášovia, ktorí zničia potomstvo diabla.

Kto to vlastne sú tí Boží synovia – pravdepodobne to boli zbožní zo Šétovho rodu, čím chce Písmo ukázať, že ani rod nie je námetom na život, správny či nesprávny. Že aj z dobrého rodu môžu vzísť zlosynovia a aj tradíciu zlého rodu môže „narušiť“ spravodlivý človek. Ďalšia možnosť je, že tí Boží synovia sú urození a mocní vtedajšieho sveta a ženy zas pochádzali z nižších vrstiev a sú také zvodné, že im páni nevedeli odolať a rozvíli svoje chůtky do hriešnych vášní. Ešte jedna možnosť výkladu je, že tu ide o anjelov. Týmto sa otvára téma pádu anjelov, z ktorých sa stali démoni. Predtým mali slobodnú vôľu, preto sa mohli rozhodnúť proti Bohu. Takže aj zo strany anjelov, aj zo

strany človeka dochádza ku novej vzbure voči Pánovi. Preto Pán Boh trestá ľudí skrátením veku (hoci aj po potope sa niektorí dožívali vyššieho veku, možno išlo o čas milosti, že toľko je Pán Boh ochotný človeku darovať ako čas na pokánie). Mnohé národy sú ohromené obrami, rôznymi netvormi, mocnými bojovníkmi, ktorí vyvolávajú strach. Biblický príbeh však prináša do tohto desivého výjavu dejín trochu potešenia – tí obri nie sú žiadni bohovia, sú to len Božie stvorenia a teda, Hospodin má nad nimi svoju moc. A tak je to aj obrazne: *nieť na tomto svete žiadneho „boha, poloboha, obra“, ktorý by bol vyňatý spod Božej moci a mohol si donekonečna robiť, čo chce.* Tá túžba robiť si, čo chcem, byť bohom, tu bola a bude stále, no raz u každého skončí. Pretože nie vlastnou silou, ale cez Božiu moc sa stávame Božimi deťmi, synmi a dcérami (Ján 1:12).

Pán Boh na celú situáciu pozeral so slzami v očiach a dokonca má pocit, že sa zmýlil. Tí, ktorých stvoril ako dokonalé dielo, sa povyšujú a stávajú sa bohmi, aby dokázali sebe i Bohu, že diabol mal pravdu. Celé zlo pramení z ľudského srdca, zmýšľania a následne rozhodovania sa. Zlo tu nie je náhodou, človek v tom nie je nevinne, a tak Pán Boh niekoľkokrát povie, že Mu je ľúto, že stvoril človeka. Pána Boha hriech a vzbura zraňuje. Uvažuje, či ľudstvo predsa len nezničí a možno zvažuje aj nové stvorenie ľudstva. Trest aj Hospodina bolí a trápi, nerobí Mu radosť, Pán Boh nie je morbidný, no bez trestu to nepôjde. Nie je však vedený zlobou, ani prísnosťou, ale láskou a milosťou. Je to naznačené v tom, že na scénu prichádza ten, ktorý zachráni celé ľudstvo. Prichádza Noe... Aby Pán Boh neskôr povedal: ok, človeče, nech sa teda deje tvoja, nie moja vôľa. Len pozor, čo robíš, lebo so sebou berieš aj všetko ostatné a tvoje hriech ničí každú oblasť života.

Noe teda dostáva od Hospodina všetky inštrukcie na stavbu **korábu**, ktorý zachráni nielen jeho a jeho rodinu, ale aj zvieratá. Tá loď dostáva podobné „oslovenie“ ako schránka zmluvy na Zákon vo svätostánku. Je vyrobená z materiálov, o ktorých dnes nič nevieme, čo naznačuje jej „božský“ pôvod a výnimočnosť (veľkosť 150x25x15 m). Ľudia však Noachovi nerozumejú, možno sa aj posmievať a krútiť hlavami, no on ďalej plní Božiu vôľu, ktorej tiež pravdepodobne nerozumie, ale rešpektuje ju a poslúcha. Akoby Noe ticho protestoval proti skaze tohto sveta a ľudstva, akoby to bolo memento pre človeka, ktoré ho pozyva k zmene. A aj keď je na prvý pohľad nepochopiteľné, stavia sa ďalej, cez deň aj v noci.

On jediný si uvedomoval, že niečo nie je v poriadku, ostatní si žili ten svoj život bez Boha – jedli, pili, vydávali a ženili sa a nič nespoznali, kým neprišla voda. **Radikálny hriech, radikálne riešenie. A radikálna záchrana Božej**

milosti jedného spravodlivého muža a celej jeho rodiny. Ako obrovský kontrast tu vystupujú ľudia a Noách – tí, ktorí nič netušia, nepripúšťajú si chybu a ten jeden, ktorý vie, že záchrana je len v Božej milosti a že chybu urobili všetci.

Len ten, kto je s Noachom, je zachránený, pretože Noach plní Božiu vôľu a poslúcha. Preto on prijme dar života, ktorý dostáva z milosti, ako výsledok Božej nepodmienenej zmluvy so spravodlivým mužom.

Noe teda berie do archy zvieratá, po dve z každého druhu okrem obetných zvierat (7 párov) a vtákov, ktoré budú ohlasovať Božiu vôľu. Noách dostal **7 dní na to, aby do pripravenej archy dal všetko** – po týchto dňoch budú všetci v bezpečí archy (ako stvorenie). **Boží súd bude trvať 40 dní a nocí** – symbol Božej nadvlády, potopa nebude bezbrehá, má svoj určený čas (doba skúšok, súdu, pokúšenie a času na premýšľanie o hriechu).

Keďže sa tu dopodrobna opisuje archa aj čas potopy, pisateľ sa snaží zabezpečiť, aby tento príbeh nebol vnímaný ako bájka, ale ako skutočnosť Božieho súdu, ktorý sa deje v určitom, konkrétnom čase, postihuje určitých ľudí a prichádza do konkrétnej situácie. **Potopa teda nie je žiadnou náhodou, ale je súčasťou Božieho plánu a zámeru s ľudstvom.**

Potopa nastáva tým, že Pán Boh dáva voľnosť vode. Zdola, zhora, nie aby zachovala život, ale aby ho zničila. Noe v arche s ostatnými je zárodkom nového ľudstva – takže **na jednej strane je Boží súd univerzálny, no na strane druhej je taká aj záchrana. Celú situáciu má však Pán Boh stále vo svojich rukách – On zatvára dvere na arche, teda naznačuje, ja som posledný a budem aj prvý v celej tejto situácii.** No zároveň zostáva nežný, ako keď matka zakrýva večer svoje deti. Tam zachraňuje život a na zemi život necháva zahynúť, no nič nenecháva na náhodu. Na zemi zavládlo ticho bez života, len v arche život kypí, pretože Noach vie, že ho Pán Boh nesie – tak ako nesie svojich verných cez každú „potopu“ života.

Potopa trvala 150 dní, kým nepristali na Ararate. Potom Noe vypúšťa krkavca, ktorý sa živil zdochlinami. No nič. Po 7 dňoch holubicu, ktorá si robí hniezda v blízkosti ľudí, no nič. O 7 dní to zopakoval, holubica priniesla olivový lístok – zasľúbenie nového života. Po 7 dňoch znovu vypustil holubicu, no holubica sa nevrátila – vrátil sa však pokoj a mier. Noách počítal dni od šabatu po šabat, od Boha k Bohu.

Už mohli vystúpiť z archy, postavili oltár a obetovali Bohu poďakovanie za záchranu. Božou odpoveďou bolo zasľúbenie (1 Moj 8:21-22) a požehnanie (9:2-7). A ako znak tejto zmluvy dal Pán Boh na oblohu dúhu. Jedny dvere na arche sú symbolom Ježiša Krista, ktorý sa sám pripodobňuje k dverám, ktorými je možné vojsť do záchrany. Ježiš je aj tým jedným okienkom, cez ktoré môže človek hľadiť do neba a očakávať posolstvo nádeje. Ježiš je tou archou, pretože viera v Neho zachraňuje aj tam, kde je hnev nad ľudským hriechom tak veľký a rozsiahly, že ničí všetko, čo Boh stvoril. No v Ježišovi je aj nádej, že kto je „dnu“ v Kristovi, bude zachránený.

Lenže hriech stále zostane hriechom a prejavuje sa už na potomkoch Noácha: **Šém** – je otcom tých, ktorým bude zjavené Meno nad každé meno, aby v ňom našli slávu (Božie meno). Budú zvestovať Hospodina.

Chám – je otcom rodu, ktorý bude zachovanie ľudstva hľadať vo vášnivej oddanosti prírodným kultom plodnosti (vášnivý). Vedome sa vzbúria proti Hospodinovi, budú sa prejavovať opojným a násilným spôsobom života – Egypt, Kanaán, Babylon, Asýria.

Jáfet – je otcom tých, ktorých to ťahá k rôznym náboženstvám, ale zároveň skôr ku nádhere, umeniu a filozofii (krásny, blúdiaci). Tento rod, to sú ľudia na rázcestí, ktorí budú blúdiť hore dolu, raz pôjdu cestou šémovcov a budú priateľmi pre Boží ľud a inokedy budú ako chámovci a stanú sa nepriateľmi Božieho ľudu.

Ktovie ktorý rod postaví vežu v Babylone? O tom si povieme nabadúce.

ES Noe staval koráb